

23 - Nadenken over je taak als taalcoach

Doelstelling: Deze tool biedt richtlijnen voor het bijhouden van je ervaringen met taalcoaching aan vluchtelingen en je feedback bij deze ervaringen.

Er zijn talloze redenen om je taalondersteuningsactiviteiten onder de loep te leggen. Kritisch nadenken over je eigen aanpak als taalcoach bij vluchtelingen is belangrijk om lessen te trekken uit je manier van werken en gaandeweg je eigen vaardigheden en vertrouwen aan te scherpen. Het is goed om hierover geregeld na te denken omwille van verschillende redenen:

- om de aanpak van je taalondersteuningsactiviteiten regelmatig in vraag te stellen,
- om in de toekomst rekening te kunnen houden met de individuele en gemeenschappelijke noden in de groep,
- om in te zien wat goed en minder goed werkt,
- om je sterke punten en de zaken waarover je je onzeker voelt te bepalen.

In deze tool vind je tips om de denkoefening te maken en het proces in je toekomstige activiteiten toe te passen. Sta ook even stil bij je eigen ervaringen als taalverwerfer, die je kunnen helpen in dit proces.

Evaluaties bijhouden als vaste gewoonte

1. Tracht na elke coachingsessie gedurende een vijftiental minuten de balans op te maken van het verloop van de activiteiten en de vooruitgang die de vluchtelingen hebben geboekt.
2. Laat je niet ontmoedigen door problemen of moeilijkheden en focus op de successen.
3. Maak aantekeningen in een dag- of logboek. Je kunt je nota's in eender welke vorm bijhouden. Sommigen maken een audio- of videoverslag met hun smartphone.
4. Noteer aandachtspunten voor de voorbereiding van je volgende sessie met dezelfde groep vluchtelingen of voor dezelfde activiteit met een andere groep.
5. Beschouw alle situaties, hoe moeilijk ook, als kansen om bij te leren.
6. Vraag de vluchtelingen met wie je werkt af en toe naar feedback over jouw taalondersteuningsactiviteiten. Ook hun opmerkingen kunnen erg leerzaam zijn.
7. Bespreek indien mogelijk enkele van je bevindingen met andere vrijwilligers. Overloop het hoe en waarom van zaken die een succes zijn gebleken en bedenk wat je nog kunt verbeteren.

Enkele richtlijnen voor het bijhouden en gebruiken van bevindingen en acties

Groep

Waarneming:

Noteer de verschillen in de groep die een impact hebben op het leerproces en/of de interactie: onder meer leeftijd, geslacht, vooropleiding, geletterdheid enz. (zie ook Tool 14 *Diversiteit in leergroepen*).

Actie:

Tracht de activiteiten af te stemmen op de diverse noden in de groep.

Sfeer

Waarneming:

Noteer hoe de deelnemers samenwerken, hoe tolerant ze zijn en hoe ze zich gedragen ten opzichte van elkaar en van jou.

Actie:

Overweeg de invoering van groepsafspraken in overleg met de vluchtelingen. Denk na over een manier om de sfeer een positieve boost te geven. Vraag indien nodig advies.

Deelname en interactie

Waarneming:

Noteer wie wel en wie niet deelneemt, wie zich verveelt of zich niet betrokken voelt.

Actie:

Pas je volgende activiteiten aan zodat alle vluchtelingen de kans krijgen om deel te nemen. Zorg dat al je instructies duidelijk zijn. Ga na of er geen culturele weerstand is om deel te nemen. Zorg ervoor dat je zelf niet te veel aan het woord bent.

Problemen in verband met begrip en communicatie

Waarneming:

Heb aandacht voor non-verbale signalen die wijzen op verwarring of misverstanden. Noteer hoe snel/traag de vluchtelingen reageren op aansporingen, vragen of taken. Schrijf op welke personen anderen altijd om hulp of een vertaling vragen.

Actie:

Spreek trager en hanteer eenvoudig taalgebruik. Maak gebruik van herhalingen en klemtonen in je uitleg. Vraag de vluchtelingen in je groep om eventueel bepaalde zaken te vertalen. Verdeel de activiteiten over kleinere opdrachten. Maak gebruik van afbeeldingen, gelaatsuitdrukkingen of gebaren om je beter verstaanbaar te maken.

Reflectieve activiteit voor vrijwilligers

Ga aan de slag met de vragen op de volgende pagina en focus hierbij op de vragen die het meest relevant lijken voor je eigen situatie.

Als je de vragen hebt overlopen kun je beslissen of het interessant is om deze zaken te bespreken met een collega, een andere vrijwilliger, vrienden of familie enz.

Datum		
Vragen	Antwoorden	Aandachtspunten voor de toekomst
Onderwerp, activiteit en materiaal		
Wat was het hoofdthema van de taalcoachingsessie? (scenario, woorden, uitdrukkingen)		
Welke taalcoachingactiviteiten heb je gebruikt?		
Welk materiaal heb je gebruikt?		
Wat werkte goed? Waarom?		
Wat werkte niet goed? Waarom?		

Vragen	Antwoorden	Aandachtspunten voor de toekomst
Groep		
Wie zat er in de groep (namen, leeftijd, nieuwe mensen enz.)?		
Hoe reageerden de deelnemers afzonderlijk/in groep? (enthousiasme, angst, concentratie, begrip enz.)		
Meningen van de vrijwilliger		
Hoeveel vooruitgang hebben ze geboekt (individueel en als groep)?		
Hoe voelde je je na de sessie? Enthousiast en tevreden of bezorgd?		
Wat leerde je van de sessie (over de vluchtelingen, de taal enz.)?		
Zou je dingen veranderen in de toekomst? Wat zou je wijzigen?		
Zijn er andere punten waaraan je hebt gedacht?		

Voorbeeld van een logboek met reflectieve feedback dat je naar eigen wens kunt gebruiken of aanpassen

Logboek			
Naam		Locatie	
Datum sessie		Tijdstip	
Korte notities over de aanwezigen			
Behandelde onderwerpen/taaloefeningen			
Bepaalde vraagstukken/follow-upacties			
Wat werkte goed?			
Ideeën om de volgende sessie te verbeteren			
Wat heb ik hieruit geleerd?			
Waarover wil ik meer te weten komen?			